

TAPA VALLAVOLIKOGU  
OTSUS

Tapa

**Rahvakohtunikukandidaatide valimine**

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 26 ja kohtute seaduse § 106 alusel:

1. Valida neljaks aastaks Viru Maakohtu Tapa valla rahvakohtunikukandidaatideks:
  - 1.1.
  - 1.2.
2. Avaldada valitud rahvakohtunikukandidaatide nimekiri väljaandes Ametlikud Teadaanded.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

*(allkirjastatud digitaalselt)*

Alari Kirt  
vallavolikogu esimees

**Seletuskiri**

**Tapa vallavolikogu otsuse eelnõu "Rahvakohtunikukandidaatide valimine " juurde.**

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 26 järgi kuulub volikogu ainupädevusse rahvakohtunikukandidaatide valimine. Isikuvalimised otsustatakse salajasel hääletamisel.

Viru Maakohtu esimees on pöördunud kohalike omavalitsuste poole teatega, et 2023. aasta viimases kvartalis lõpevad 2019. aasta novembris nimetatud rahvakohtunike volitused.

Kohtute seaduse § 103, 106 lõike 1 ja 2 kohaselt ja järgides § 107 nõudeid tuleb **esitada hiljemalt 3. juuliks 2023 Viru Maakohtule Tapa volikogu poolt valitud ja Ametlikes Teadaannetes avaldatud rahvakohtunikukandidaatide nimekiri koos kandidaatide poolt täidetud ankeetidega.**

Rahvakohtunikukandidaadid valitakse proportsionaalselt omavalitsuse rahvaarvuga, mille tulemusena tuleb **Tapa vallast valida kaheksa kandidaati.**

Tapa Vallavalitsus kuulutas valla kodulehe kaudu, et otsib rahvakohtunikukandidaate.

**Oma soovist andsid teada ja täitsid vastava ankeedi kaks kandidaati.**

Seletuskirjas on esitatud väljavõtte **Kohtute seadusest**, et anda informatsiooni rahvakohtunike valimise, nende esitatavate nõuete ja nende kohustuste kohta ning justiitsministri määrusest **"Rahvakohtuniku**

**tasu suurus ja maksmise kord**“, mis sätestab, milline on rahvakohtuniku tasu määr ning kuidas toimub rahvakohtunikule kulutuste hüvitamine tema osalemise korral õigusemõistmises.

### **§ 103. Rahvakohtunikule esitatavad nõuded**

(1) Rahvakohtnikuks võib nimetada 25–70-aastase teovõimelise Eesti kodaniku, kelle elukoht on Eestis ja kes oskab eesti keelt keeleseaduses sätestatud C1-tasemel või sellele vastaval tasemel ning on rahvakohtuniku tegevuseks sobivate kõlbeliste omadustega.

[RT I 2009, 4, 27 - jõust. 26.01.2009]

(2) Rahvakohtnikuks ei või nimetada isikut, kes on:

1) süüdi mõistetud kuriteo eest;

2) pankrotivõlgnik;

3) tervise tõttu sobimatu;

4) omanud püsivat elukohta, see tähendab elukohta, mille aadressiandmed on kantud rahvastikuregistrisse, alla ühe aasta selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes on esitanud ta rahvakohtunikukandidaadiks;

5) kohtu, prokuratuuri või politseiteenistuses;

6) kaitseväeteenistuses;

7) advokaat, notar või kohtutäitur;

8) Vabariigi Valitsuse liige;

9) valla- või linnavalitsuse liige;

10) Vabariigi President;

11) Riigikogu liige.

(3) Kuriteos süüdistatavat isikut ei või kriminaalmenetluse ajal rahvakohtnikuks nimetada.

### **§ 104. Rahvakohtuniku volituste tähtaeg**

(1) Rahvakohtunik nimetatakse neljaks aastaks.

(2) Isikut ei või nimetada rahvakohtnikuks järjest rohkem kui kaheks perioodiks.

(3) Rahvakohtuniku volituste tähtaja lõppemisest teatab maakohtu esimees kohaliku omavalitsuse volikogule vähemalt neli kuud ette.

(4) Kui rahvakohtuniku volitused lõpevad kohtumenetluse ajal, jätkab ta oma ülesannete täitmist kohtuasja lahendamiseni selles kohtus.

[RT I 2005, 15, 85 - jõust. 01.01.2006]

### **§ 105. Rahvakohtuniku volituste ennetähtaegne lõpetamine**

(1) Rahvakohtuniku volitused lõpetatakse, kui ilmneb käesoleva seaduse § 103 lõikes 2 nimetatud asjaolu. Kui selleks on mõjuv põhjus, võib rahvakohtuniku volitused lõpetada tema avalduse alusel.

(2) Rahvakohtuniku volituste ennetähtaegse lõpetamise otsustab käesoleva seaduse §-s 108 nimetatud komisjon maakohtu esimehe ettepanekul.

[RT I 2005, 71, 549 - jõust. 01.01.2006]

### **§ 106. Rahvakohtunikukandidaadi valimise kord**

(1) Kandidaate võib esitada omavalitsusüksuse volikogu iga liige.

(2) Rahvakohtunikukandidaadid valib kohaliku omavalitsusüksuse volikogu.

(3) Maakohtu tööpiirkonda kuuluva omavalitsusüksuse volikogu esitatavate kandidaatide arvu määrab kohtu esimees. Rahvakohtunikukandidaatide arv peab olema võrdeline omavalitsusüksuse elanike arvu ja kohtu tööpiirkonna elanike arvu suhtega.

[RT I 2005, 15, 85 - jõust. 01.01.2006]

### **§ 107. Rahvakohtunikukandidaatide nimekiri**

(1) Rahvakohtunikukandidaatide nimekirja esitab omavalitsusüksuse volikogu maakohtule vähemalt kaks kuud enne rahvakohtunike volituste lõppemist. Nimekirjas märgitakse rahvakohtunikukandidaadi nimi, isikukood, aadress, töökoht ning amet või tegevusala.

(2) Rahvakohtunikukandidaatide nimekiri avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded vähemalt kaks kuud enne varem nimetatud rahvakohtunike volituste lõppemist. Nimekirja esitab avaldamiseks omavalitsusüksuse volikogu.

(3) Avaldada tuleb rahvakohtunikukandidaadi nimi, töökoht ja amet või tegevusala.

(4) Igäühel on õigus rahvakohtunikukandidaadi rahvakohtnikuks nimetamine vaidlustada maakohtu rahvakohtunike nimetamise komisjonis.

(5) Teade vaidlustamise õiguse kohta ja vaidlustamise kord avaldatakse koos rahvakohtunikukandidaatide nimekirjaga väljaandes Ametlikud Teadaanded.

[RT I 2005, 15, 85 - jõust. 01.01.2006]

### **§ 108. Rahvakohtuniku nimetamine**

(1) Rahvakohtunikukandidaatide seast nimetab rahvakohtuniku ametisse kohtu juures asuv rahvakohtunike nimetamise komisjon, mille koosseisu kinnitab kohtu esimees.

(2) Rahvakohtunike nimetamise komisjoni kuuluvad maakohu esimees ja kohtu üldkogu valitud kohtunik ning maakohu tööpiirkonda kuuluva iga kohtumaja juht või kohtumaja juhi poolt sama kohtumaja kohtunike hulgast nimetatud esindaja. Komisjoni esimeheks on kohtu esimees.

[RT I 2006, 55, 411 - jõust. 23.12.2006]

(3) Komisjon on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole komisjoni liikmetest, sealhulgas komisjoni esimees. Komisjon teeb otsuse kohalolevate liikmete hääleteenamusega. Kui hääled jagunevad võrdselt, on otsustav komisjoni esimehe hääle.

[RT I 2006, 55, 411 - jõust. 23.12.2006]

(4) Komisjon nimetab rahvakohtunikukandidaatide seast rahvakohtunikuks selle kohtu jaoks kindlaks määratud arvu isikuid.

**(5) Rahvakohtunikku nimetades arvestab komisjon kandidaadi sobivust, kandidaadi kohta esitatud põhjendatud vastuväiteid ning seda, et rahvakohtunike hulgas oleks eri soost ja vanusest, erinevatest sotsiaalsetest rühmadest ning eri tegevusvaldkondades tegutsevaid isikuid.**

#### § 109. Rahvakohtuniku vanne

Rahvakohtunik annab kohtu üldkogu ees järgmise vande:

«Töotan jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale. Töotan mõista õigust oma südametunnistuse järgi kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seadustega.»

#### § 110. Rahvakohtuniku osalemine õigusemõistmises

(1) Rahvakohtunikud kutsutakse kohtusse õigusemõistmises osalema arvestusega, et rahvakohtunikud osaleksid õigusemõistmises võimalikult võrdselt.

(2) Kui rahvakohtunik ei saa kohtuistungile ilmuda, kutsutakse tema asemel istungile teine rahvakohtunik.

#### § 111. Rahvakohtuniku kohustused

(1) Õigusemõistmises osalema kutsutud rahvakohtunik on kohustatud ilmuma kohtuistungile.

(2) Kui rahvakohtunik ei saa kohtuistungil mõjuval põhjusel osaleda, peab ta sellest kohtule viivitamata teatama.

(3) Rahvakohtuniku kohta kehtivad käesoleva seaduse §-des 70–72 loetletud kohustused.

(4) Rahvakohtunikule võib ametisoleku ajal kriminaalasjas süüdistuse esitada ainult tema tööpiirkonna maakohu esimehe nõusolekul.

[RT I 2005, 15, 85 - jõust. 01.01.2006]

#### § 112. Rahvakohtunikule tasu maksmine

(1) Rahvakohtunikule makstava tasu suuruse ja maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. Valdonna eest vastutav minister ei tohi määrusega kehtestatavat rahvakohtuniku tasu suurust vähendada.

[RT I 2006, 55, 411 - jõust. 23.12.2006]

(2) Rahvakohtunikule hüvitatakse õigusemõistmises osalemisega seotud kulud.

(3) Tööandja peab rahvakohtuniku õigusemõistmises osalemise ajaks tööst vabastama.

Väljavõtte justiitsministri 19.12.2006 määrusest nr 37 ”**Rahvakohtuniku tasu suurus ja maksmise kord**“.

#### § 2. Rahvakohtuniku tasu määr

(1) Rahvakohtuniku tasu määr kohtuistungil õigusemõistmises osaletud tunni eest on võrdne töölepinguseaduse § 29 lõike 5 alusel kindla ajahügie kohtu kehtestatud töötasu alammääraga. Kui rahvakohtuniku tasu õigusemõistmises osalemise päeva eest osutub väiksemaks tema töökohajärgsest keskmisest päevapalgast, hüvitatakse vahe kohtu eelarvest.

[RT I, 29.05.2018, 16 - jõust. 01.06.2018]

(2) Toimiku materjalidega tutvumiseks ja muu kohtumenetlusega seotud asjaajamise jaoks arvestatakse kohtuasja kohta kuus tundi tasustatud tööaega lisaks kohtuistungil veedetud ajale.

[RT I, 29.05.2018, 16 - jõust. 01.06.2018]

(3) Kui kohtuasja istungid toimuvad pikema aja jooksul kui 10 istungipäeva ja rahvakohtunik osaleb kohtuasja arutamises kuni selle lõpuni, siis makstakse rahvakohtunikule lisaks ühekordses määras tunnitasu peale pärast kohtumenetluse lõppu juurde sama summa, mis talle tunnitasu alusel maksti.

[RT I, 29.05.2018, 16 - jõust. 01.06.2018]

#### § 3. Rahvakohtuniku õigusemõistmises osalemisega seotud kulutuste hüvitamine

(1) Kui kohtuistung toimub väljaspool rahvakohtuniku töölepinguga määratud töö tegemise asukohta või mittetöötava rahvakohtuniku elukohta, hüvitatakse sõidukulud rahvakohtunikule kohtu eelarvest. Katkestamatu kohtuistungil korral, mis kestab üle ühe päeva, hüvitatakse rahvakohtunikule ka majutuskulud ja makstakse päevaraha.

(2) Rahvakohtunikule hüvitatakse kohtuistungil toimumise kohta ja alalise töö- või elukohta

tagasisõidul üldkasutatava liiklusvahendi madalaima klassi sõidupileti maksumus rahvakohtuniku poolt esitatud sõidupileti alusel. Kui rahvakohtunikul ei ole võimalik kohtuistungile saabuda kasutades üldkasutatavat liiklusvahendit hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 2 alusel kehtestatud määrukses kehtestatud maksimaalses määras.

[[RT I, 29.05.2018, 16](#) - jõust. 01.06.2018]

(3) Rahvakohtunikule hüvitatakse majutuskulud avaliku teenistuse seaduse § 44 lõike 5 alusel kehtestatud määrukse kohaselt. Need kulud hüvitatakse tasutud arvete alusel.

[[RT I, 29.05.2018, 16](#) - jõust. 01.06.2018]

(4) Rahvakohtuniku päevaraha määr on 5,11 eurot.

[[RT I, 29.12.2010, 166](#) - jõust. 01.01.2011]

Eelnõu koostaja

Piret Treial  
vallasekretär

Eelnõu esitaja ja ettekandja volikogu esimees Alari Kirt